

Да ли је појава за биткоинима још један у серији историјски озлоглашених тржишних мехура, или је истински весник нове глобалне финансијске архитектуре? Упркос скоријем комешању на тржишту, њихови браниоци виде биткоин (и њему сродне криптовалуте) као идеално тржишно решење за питања која искрсавају о будућој одрживости папирних валута у глобалној економији коју одликују презадуженост-кроз-плафон и надувани билансни извештаји држава/централних банака. Ентузијастички подржавају криптовалуте постављају дужничке сатове који неумољиво откуцавају до тренутка када ће започети – како они хоће да нас убеди – неизбежна хиперинфлација вајмарског типа. Стварајући алтернативно спремиште вредности изван контроле централних банака лаких на штампању новца, и њихових корумпираних служавки са Волстрита, они настоје да наметну биткоин као спас од овог претећег уништења наше штедње.

Свакако није тешко разумети примамљивост нечега што оглашава намеру да спречи економски Армагедон. Уосталом, ни мање ни више него Фредерик Хајек (Frederick Hayek), аустријски нобеловац познат по свом истраживању теорије новца и полубог присталица слободног тржишта, позвао је на елиминацију новца под контролом државе и укидање централних банака као „штампарија новца“. Он је сматрао октроисане валуте (*fiat currencies*) и заступнике политике инфлације (*inflationists*) који су доминирали у свету-након-златног-стандарда за темељне узроке разорних финансијских мехура.

Пише: Маршал Ојербек
петак, 26 јануар 2018 11:48

Ако биткоин и његови еквиваленти могу да обезбеде оно што његови браниоци обећавају, шта ту има да се неке не допада? Чак и ако се узму у обзир најновији пад вредности, да сте купили биткоине у вредности од 100 долара 2011. године, ваша инвестиција би данас вредела милионе. Али чисто интуитивно, делује невероватно да инструмент који у себи носи толико одлика класичног спекулативног мехура реално може да представља лек за тегобе које описује Хајек. Након што се до средине децембра уздигла до 20 хиљада долара за један биткоин, цена се недавно скоро преполовила. Право питање је, стога, да ли ће овај пад имати шире импликације по економију као целину.

Хајде прво да бацимо поглед на основе ових помодних „криптовалута“. Узећемо биткоин као најпознатији пример: у питању је дигитална валута која је упарена са онлајн рачуноводственом књигом (*ledger*), која се зове *block chain* (дословно „ланац блокова“, „блок-верига“, у српском се за сада није усталио превод, па се углавном користи позајмљеница „блокчејн“, прим. прев.). Овај „ланац блокова“ снима све трансакције које су се догодиле од почетка функционисања система биткоина. Систем је постављен тако да се отприлике сваких десет минута нова страница – која се зове „блок трансакције“, или просто „блок“ – додаје у ову рачуноводствену књигу. Ова нова страница реферира на све претходне захтеве за трансакцијама (реферирајући на блок који јој непосредно претходи) и бележи све нове захтеве за трансакцијама.

Узмимо једноставан пример који наводи Ерик Тимојн (Eric Tymoigne), монтарни економиста:

„Господин Икс користи платни систем биткоина да пошаље захтев да купи пицу из „Џоове пицерије“. „Џоова пицерија“ хоће да буде сигурна да је у питању валидна трансакција. То подразумева проверу да ли г. Икс има довољно биткоина да плати за пицу (рачуноводствена књига ће показати из којих прошлих трансакција је он добио своје биткоине), и да случајне не покушава да своје биткоине истовремено потроши на другом месту. Овај процес верификације обављају рачуновође система, које се називају „рударима“ (*miners*). Уобичајено је да „Џоова пицерија“ сачека потврду више рудара (незванична конвенција је да се сачека седам потврда) пре него што пристане да прода пицу („потврда“ овде значи да ће трансакција бити снимљена на наредне блокове). Било ко може да буде рудар, само вам је потребан рачунар.“

Звучи супер, зар не? Отарасите се банкара, компанија које издају кредитне картице и свих оних насртљивих финансијских посредника, који стално отимају своје парче финансијског колача од свакога. Још једном, шта ту има да се неке не допада?

Па, за почетак, како је употреба биткоина расла, математички проблеми које су рачунари морали да реше да би произвели још биткоина (што је такође део „рударења“) постали су све сложенији и сложенији – што је компликација која је предвиђена као облик контроле понуде валуте. То је добро, утолико што ограничење понуде помаже да се очува темељна вредност валуте. Лоша вест је да „рударење“ којим се ова валута производи скоро једнако еколошки штетно као и традиционално рударство, будући да изискује огромне рачунарске капацитете, који гутају енергију. Штавише, већ постоји нешто што се зове „[енергетски индекс биткоина](#)“, који показује да је количина енергије потребна за емисију једног биткоина једнака енергији потребној да се напаја струјом девет домаћинстава. Гувернерима централних банака могу се приписати многи пежоративни изрази, али „еколошки вандал“ обично није један од њих.

Има ли биткоин будућност - осим као још један рецепт за превару?

Пише: Маршал Ојербек
петак, 26 јануар 2018 11:48

Има ли биткоин будућност - осим као још један рецепт за превару?

Пише: Маршал Ојербек
петак, 26 јануар 2018 11:48

[Alternet.org](#)

[Salon.com](#)